

PROBLEM UMEŠČANJA IN ŠIRITVE ODLAGALIŠČ TER OBJEKTOV ZA TERMIČNO OBDELAVO ODPADKOV

mag. Jorg Hodalič
E-NET OKOLJE d.o.o.

Obravnavane teme, 1. del

Problematika odlagališč (nenevarnih) odpadkov:

- zgodovina umeščanja odlagališč predvsem komunalnih odpadkov
- izpolnjevanje zahtev Evropske unije glede prostorskega umeščanja odlagališč in obdelave odpadkov pred odlaganjem
- trenutno stanje tega segmenta ravnanja z odpadki v zakonodajnem in praktičnem vidiku
- možne smeri in konkretne rešitve pri razreševanju te problematike

Obravnavane teme, 2. del

Umeščanje objektov za termično obdelavo (preostanka) odpadkov:

- zgodovina in trenutno stanje problematike termične obdelave oz. sežiga/sosežiga preostanka MKO po MBO
- opozorilo na določena zakonska neskladja z razumevanjem Evropske unije
- možne rešitve tega problema:
  - ostane ta dejavnost tržna kategorija, z opisom dobrih in slabih strani vsake od naštetih možnosti
  - termična obdelava RDF preide pod pristojnost države

Prvi del: Problematika odlagališč (nenevarnih) odpadkov

Zakonodaja:

- Zakon o ravnanju z odpadki: 1978
- *Pravilnik o ravnanju s posebnimi odpadki, ki vsebujejo nevarne snovi*: 1986
- ZVO: 1993
- *Pravilnik o ravnanju za odpadki*: 1993
- *Pravilnik o odlaganju odpadkov*: 2000
- *Uredba o odlaganju odpadkov na odlagališčih*: 2006 (2007, 2009, 2011)
- *Uredba o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega*: 2004
- *DIREKTIVA SVETA o odpadkih*: 1975
- *DIREKTIVA SVETA 1999/31/ES o odlaganju odpadkov na odlagališčih*: 1999

Vstop v EU 2004 in problematika upoštevanja Direktive Sveta 1999/31/ES:

- Pravilnik o odlaganju odpadkov sprejet 2000 brez nastavkov za pogajanja z EU
- Prehodna obdobja (teoretično) 5 let sploh niso bila tema pogajanj pri vstopu v EU
- Po vstopu v EU se ni do leta 2009 nikoli resno ugotavljalo realnost zahteve po odlaganju obdelanih odpadkov julija 2009
- Po preteku tega datuma se je na pristojnem ministrstvu do danes le improviziralo
- Dodatno k temu je naša relevantna uredba (prej pravilnik) v smislu umeščanja odlagališč v prostor bolj omejujoča kot to zahteva Direktiva 1999/31/ES

Povzetek sklepov odbora DZ iz decembra leta 2010:

1. odbor predlaga Ministrstvu, da ga o **izvedenih ukrepih seznanja vsakih šest mesecev**
2. odbor predlaga Ministrstvu, da prične **neformalne pogovore o možnosti** ponovnega odprtja poglavja o okolju **za podaljšanje roka za doseganje** ciljev EU Direktive o odlaganju odpadkov
3. odbor predlaga Vladi, da pospeši pripravo **potrebnih sprememb in dopolnitev Zakona o varstvu okolja ter Uredbe o odlaganju odpadkov na odlagališčih, zlasti 30. in 31. člena**, kar bo omogočilo širitev tudi obstoječih odlagališč z ustreznimi kapacitetami
4. odbor predlaga Vladi, da pospeši pripravo **novelacije Operativnega programa** odstranjevanja odpadkov ter preveri usklajenost te novelacije s spremembami OP ROPI.

Povzetek sklepov odbora DZ iz decembra leta 2010:

5. odbor predlaga Vladi, da razmisli o **prenosu pristojnosti** za obdelavo odpadkov in odlaganje po obdelavi odpadkov **z regijske na državno raven**, in sicer na podlagi izdelane analize posledic takega prenosa
6. odbor predlaga Ministrstvu, da ponovno preuči **možnost uvrstitve obeh bodočih naprav za termično obdelavo preostankov komunalnih odpadkov iz rezervnega v prioritetni program financiranja** v OP ROPI in iz javno-zasebnega partnerstva v javni sistem financiranja
7. odbor predlaga Ministrstvu, da nemudoma pripravi **pobudo in prične s postopkom priprave državnega prostorskega načrta za objekt termične obdelave odpadkov**
8. odbor predlaga Vladi, da pri pripravi sprememb in dopolnitev Uredbe o odlaganju odpadkov na odlagališčih predvidi tudi **možnost izpraznitve telesa odlagališča in ustrezne preureditve obstoječih odlagališč.**

Stanje odlagališč v letu 1999:

- Izvedena je bila inventarizacija odlagališč:
ime odlagališča, občina, upavljavaec odlagališča, št. prebivalcev glede na popis, št. vključenih prebivalcev, % vključenih prebivalcev, pravni status, faza upravnega postopka, zbiralec, način zbiranja, tehtanje, letna količina odpadkov v m³, obdelava odpadkov na odlagališču, vrsta in teža mehanizacije, leto začetka odlaganja, leto zapiranja
- Skupaj 60 odlagališč
- 40 od teh 60 nelegalnih že takrat
- Zelo različne vizije o končnem roku zaprtja za posamezna odlagališča

Razvoj področja od 2000 do 2012 1. del:

- Pristojnosti za ravnanje s KO po določilih ZVO in ZJGS
- OP ROPI 2007 – 2013 (osnova za kohezijsko so-financiranje itd.)
- OP BIOO in povezana problematika (ni zakonodajna podlaga, primer Dob Domžale)
- Strateški vidiki ravnanja s KO
- Poraba takse
- Neusklajenost zakonodaje
- Nova odlagališča od 1999 do 2012

Razvoj področja od 2000 do 2012 2. del:

- Problem 30. in 31. člena Uredbe o odlaganju odpadkov na odlagališčih med letom 2007 in 2011
- Širitev odlagališč in Natura 2000 (NOMO, TDR, Ljubljana...)
- Nerešena in problematična odlagališča
- Določilo o zahtevi po »popolni« obdelavi odpadkov po začetku 2014
- IPPC vs. 82. člen ZVO
- »Landfill mining«
- Ostalo

Predlogi usmeritev:

- Sprememba pristojnosti
- Strateške usmeritve in razmerja do OP
- Sprememba ključnih uredb
- Krepitev človeških resursov na MKO in ARSO

Drugi del: Umeščanje objektov za termično obdelavo (preostanka) odpadkov

Zgodovina umeščanje objektov za termično obdelavo (preostanka) odpadkov:

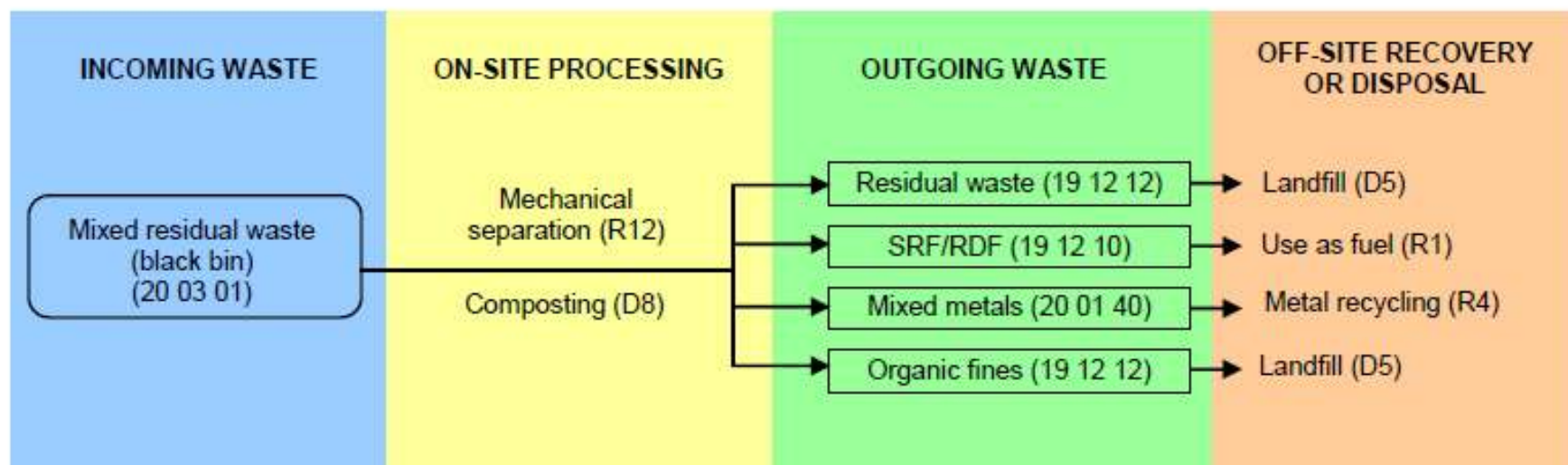
- Veliko poskusov umestitve ene ali več sežigalnic MKO in/ali preostanka MKO po MBO (Kidričevo, Luka Koper, Gorenjska regija, Maribor, Ljubljana...)
- Edini objekt je leta 2008 postavljena »Toplarna Celje« z močjo 18 MW oz. kapaciteto 30.000 preostanka odpadkov, ki sežiga vse preostanke MKO po MBO Bukovžlak
- Od ostalih termičnih obdelav odpadkov le nekaj manjših obratov za sežig nevarnih ali industrijskih odpadkov (Novem, Pinus, Lek Lendava...)

Trenutno stanje na tem področju:

- Pristojnosti: 2. točka 148. člena ZVO (»sežiganje komunalnih odpadkov«....)
- 5. točka 5. člena Uredbe o odlaganju odpadkov na odlagališčih: *Mešani komunalni odpadki, ki so pred odlaganjem obdelani v skladu s prejšnjim odstavkom, se tudi po obdelavi označujejo s klasifikacijsko številko 20 03 01(MKO) iz klasifikacijskega seznama odpadkov*
- Neskladnost z EU (izjema je bila napravljena zaradi zagotavljanja količin RDF za Toplarno Celje...)
- Termična obdelava »RDF« je trenutno tržna kategorija

Tipičen masni pretok MKO na MBO, primer Irska

Typical waste flow at a 'Dirty MRF' or MBT facility

Možne usmeritve MKO na področju termične obdelave MKO in preostanka MKO po MBO 1 del:

Termična obdelava RDF ostane tržna kategorija

Dobre strani te rešitve:

- Država ne potrebuje kapitala za izgradnjo objekta/objektov
- Dovoljenja pridobiva sam investitor
- Racionalnejša izraba nastale energije v velikih industrijskih objektih (elektrike, pare, tople vode..)

Slabe strani te rešitve:

- Industrijski objekt v zasebnem lastništvu se lahko kadarkoli zapre
- Močno otežena izraba kohezijskega sofinanciranja
- Za državljane je to dražja rešitev (dobiček...)

Možne usmeritve MKO na področju termične obdelave MKO in preostanka MKO po MBO 2 del:

Termična obdelava »RDF« preide pod pristojnost države, s predhodnimi spremembami zakonodaje (148. člen ZVO...)

Dobre strani te rešitve:

- Uporaba kohezijskih sredstev
- Zaščita javnega interesa (dobiček ni na prvem mestu...)
- Zagotovljeno zagotavljanje storitve ne glede na dobiček ali izgubo

Slabe strani te rešitve:

- Država mora zagotoviti vsa potrebna dovoljena
- Država mora zagotoviti del denarja (finančna kriza..)
- Nižja učinkovitost izrabe nastale energije (javna energetika...)

Hvala sodelavcem

***Vanji Strle,
Martini Zupančič,
dr. Domnu Novaku,
mag. Petri Pavšič Mikuž,
mag. Aleksandri Valenčak Likar***
za pomoč pri pisanju prispevka,
občinstvu pa hvala za pozornost.